

Scholtengoed met uil en rapunzel

Bij Doetinchem, in buurtschap de Slangenburg, ligt een uitgestrekt scholtengoed, de Westhoeve.

door
Henk Harmsen

henk.harmsen@gelderlander.nl

DOETINCHEM - Scholtenboeren vind je rondom Winterswijk, roepen de Achterhoekse VVV-folders. Maar ook onder Doetinchem ligt een landgoed, dat min of meer als scholtengoed kan worden aangemerkt.

De stichter kwam uit Woold bij Winterswijk. De Westhoeve, aan de Varsveldseweg gelegen tussen Haank en de Wiemelink, heeft ook echt de allure van een scholtengoed en lijkt als twee druppels water op de scholtenhoeve Hijnk in Woold.

Scholten waren rijke boeren die in oost-Nederland de schakel vormden tussen de adel en de horigen. Scholten hadden speciale privileges, hun bezit kon daardoor flink uitgroeien.

In Doetinchem speelde dit niet. Slangenburgkenners Jan Berends zet het woord 'scholtengoed' daarom tussen aanhalingstekens.

„Bouwer Jan Roelof Hijnk (1844-1897) was scholtenzoon, maar op het ouderlijk landgoed was als boer geen plek voor hem. Hij moest uitwijken en huwde slim de rijkste boerendochter van Stad en Ambt Doetinchem, Lambertina ter Voert (1842-1927).” Ongeveer op de plaats van de oude boerderij Woesthoeve aan de Varsveldseweg, vanouds onder Klooster Bethlehem behorend, realiseerde hij in 1870 zijn 'nieuwe Hijnk'. De wat primitief aandoende huiskaas Woesthoeve werd veranderd in Westhoeve. In 1904 werd de boerderij na een brand herbouwd. Nu is de statige boerderij met schapenschuur en

koetshuis (met luidklok) een gemeentelijk monument. Toen de familie Hijnk zo'n 55 jaar geleden het boeren moest opgeven, kwam Roel van Kooten uit het Zeeuwse Vlissingen als eigenaar. Deze domineesoon kon hier zijn studie aan de Hogere Landbouwschool in Groningen in praktijk brengen door de zandgronden vruchtbaarder te maken.

▶ **Achter de Westhoeve ligt een prachtig land met bos, kronkelweggetjes, bruggetje en mooie vergezichten**

Jeroen en Marian van Kooten nemen nu het geheel van Roel over, verpachten delen van het grondgebied en hebben er een theetuin bij. Ze laten naast schapen Hereford runderen grazen, een oud winterhard ras dat zonder hulp kan afkalven. Dat is handig, want overdag werkt Jeroen elders. Achter de Westhoeve ligt een prachtig land met bos, kleine groene kronkelweggetjes, een bruggetje en mooie vergezichten. Nu de mais hoog staat, is dat uitzicht even minder. Toch is het voor de opmerkelijke natuurvriend genietens, ook voor bijen van een Zelnemer die in het stille gebied zijn kasten heeft.

■ **Gerry Colenbrander-Bulten en Jeroen van Kooten op het dieksken naar het landgoed Westhoeve vanaf de Diepengoorsestraat/IJzevoordseweg, foto Theo Kock**

Met Jeroen en Marian van Kooten, StAM-ambassadeur Gerry Colenbrander-Bulten en StAM-oprichter André Kaminski gaan we op verkenning op het afwisselende landgoed. Er liggen drie poelen in het gebied, dat grenst aan een bos van Staatsbosbeheer. Een bijzonderheid is het voorkomen van de zwartblauwe rapunzel, een plant die op de Rode Lijst van zeldzame planten staat. Een bijzonderheid is nog een opslagbunker pal achter de boerderij. Het is een restaurant van het Duitse afweerge-

schut dat hier in de oorlog stond. Grenzend aan het Diepengoor heeft de Westhoeve ook zijn lagere hooi- en weidegronden. Hoogtevverschillen geven dit gebied, ingesloten tussen Varsveldseweg en IJzevoordseweg, een licht golvend aanzien. In dit ongestoorde natuurgebied zijn kerk- en steen- uil thuis. De Westhoeve speelt in de omgeving een beetje een centrale rol, samen met de naastgelegen voormalige hessenherberg 't Wiemelink. Hier zijn de jaarlijkse Slangenburgerse evenementen zoals het

paasvuur en volksfeest met vogelschieten. Dat de Wiemelink als herberg met haar enorm rijke historie alom bekend was, blijkt wel uit oude kaarten waarop dit deel van de Varsveldseweg nog als de Wiemelink Allee wordt aangeduid. Inmiddels is de horecafunctie allang verdwenen, maar het langgerekte gebouw verradert nog iets van de tijd toen reizigers er een veilig onderdak vonden. Dit is deel 21 in een serie over landschapsmonumenten.